LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRO 2010 M. GRUODŽIO 14 D. ĮSAKYMO NR. 1-346 „DĖL PREKYBOS NAFTOS PRODUKTAIS, BIOKURU, BIOALYVA IR KITAIS DEGIAISIAIS SKYSTAIS PRODUKTAIS LIETUVOS RESPUBLIKOJE TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2012 m. kovo 2 d. Nr. 1-41
Vilnius

P a k e i č i u Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. gruodžio 14 d. įsakymą Nr. 1-346 „Dėl Prekybos naftos produktais, biokuru, bioalyva ir kitais degiaisiais skystais produktais Lietuvos Respublikoje taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 148-7625) ir išdėstau jį nauja redakcija:

„**LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRAS**

Į S A K Y M A S
DĖL PREKYBOS NAFTOS PRODUKTAIS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (Žin., 2002, Nr. 56-2224; 2011, Nr. 160-7576) 6 straipsnio 5 ir 7 punktais, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo (Žin., 2011, Nr. 62-2936) 39 straipsnio 5 dalimi ir atsižvelgdamas į 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 98/70/EB dėl benzino ir dyzelino kokybės (OL *2004 m. specialusis leidimas*, 13 skyrius, 12 tomas, p. 7) su pakeitimais, padarytais 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/30/EB (OL 2009 L 140, p. 88),

t v i r t i n u Prekybos naftos produktais taisykles (pridedama).

ENERGETIKOS MINISTRAS ARVYDAS SEKMOKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos energetikos ministro
2012 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. 1-41

PREKYBOS NAFTOS PRODUKTAIS TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Prekybos naftos produktais taisyklės (toliau – Prekybos taisyklės) nustato didmeninės ir mažmeninės prekybos nefasuotais naftos produktais (toliau – naftos produktai) ir fasuotomis suskystintomis naftos dujomis (toliau – dujų balionai) reikalavimus. Kitų fasuotų naftos produktų prekybinė veikla vykdoma vadovaujantis bendraisiais prekybos teisės aktų reikalavimais. Prekybos taisyklės taip pat reglamentuoja leidimų turėtojų (suskystintų naftos dujų pardavėjų) ir vartotojų (suskystintų naftos dujų pirkėjų) tarpusavio santykius. Naftos produktų, kurių prekybai taikomos Prekybos taisyklės, sąrašas pateikiamas 1 priede.

2. Prekybos taisyklėse vartojamos sąvokos:

Naftos produktai – tai skystieji ir dujiniai produktai, pagaminti iš naftos, naftinių distiliatų, gamtinių dujų kondensatų ir (ar) alyvos, gautos iš bituminių mineralų.

Degalai – naftos produktai (benzinas, dyzelinas, suskystintos naftos dujos, skirtos automobilių transportui) ir biodegalai arba jų mišiniai, skirti naudoti vidaus degimo varikliuose.

Biodegalai – iš biomasės pagaminti skystieji arba dujiniai transporto degalai. Pagrindinė naudotina biodegalų rūšis benzininiams varikliams yra bioetanolis. Dyzeliniams varikliams – riebalų rūgščių metilo esteris, pagamintas iš augalinės kilmės aliejų ar gyvūninės kilmės riebalų (toliau – RRME), ir sintetinis dyzelinas, pagamintas sintezės, hidrovalymo būdu ar taikant Fišerio ir Tropšo procesą ar kitas technologijas, skirtas gaminti į dyzeliną panašius grynuosius angliavandenilius (toliau – sintetinis dyzelinas). Šie biodegalai naudotini gryni ar sumaišyti atitinkamai su benzinu ar dyzelinu.

Biokuras – iš biomasės pagaminti degieji dujiniai, skystieji ir kietieji produktai, naudojami energijai gaminti.

Bioalyva – tai iš biologinės kilmės žaliavų pagaminti tepalai ir alyva, kurių sudėtyje yra ne mažiau kaip 70 % biologinės kilmės medžiagų ir kurie skirti vartoti transporto priemonių (mechanizmų) tepimo ir (ar) hidraulinėse sistemose.

Kiti degieji skysti produktai – skysčiai, kurie skirti elektros ir šilumos energijos gamybai ir kurie nepatenka į degalų, biodegalų ir biokuro kategoriją.

Talpykla – stacionarusis požeminis arba antžeminis bet kokio tipo ir bet kokio tūrio rezervuaras arba cisterna (konteinerinė cisterna), sumontuota atskirai, grupėje, degalų terminale arba degalinėje (įskaitant degalinės cisterną konteineryje), skirta naftos produktams laikyti. Kai talpykloje laikomas benzinas, tada ji gali būti vadinama benzino talpykla, kai biodegalai – biodegalų talpykla, ir panašiai. Talpyklos sąvoka atitinka Europos Sąjungos (toliau – ES) dokumentuose vartojamą saugyklos sąvoką ir kituose teisės aktuose vartojamą kuro talpyklos sąvoką.

Transporto priemonės ar mechanizmo degalų bakas – tai transporto priemonės ar mechanizmo stacionarioji talpykla, nustatyta gamintojo techninėje dokumentacijoje ir skirta degalams tiesiogiai tiekti varikliui.

Terminalas (sandėlis) – specialiai įrengtų pakrovimo ir iškrovimo įrenginių, talpyklų, kitų įrenginių bei statinių kompleksas, naudojamas naftos produktams ir bioproduktams priimti, laikyti, degalų mišiniams ruošti (sumaišyti) ir mobiliosioms talpykloms pripildyti.

Degalinė – specialiai įrengta teritorija kartu su įrenginių ir statinių kompleksu, skirtu degalams priimti, laikyti, perpilti į kelių transporto priemonės kuro bakus ir (ar) kilnojamąsias talpyklas.

Degalų įpylimo kolonėlė – techninis įrenginys, skirtas naftos produktams įpilti į pirkėjo

transporto priemonės ar mechanizmo degalų ar tepalų bakus ir (ar) į kilnojamąsias talpyklas (kanistrus).

Fasuoti degalai – degalai, gamintojų išpilstyti į ne didesnę kaip 10 litrų tarą (orlaivių, automobilių ir (ar) motociklų sportui skirti degalai, gamintojų išpilstyti į ne didesnę kaip 50 litrų tarą).

Fasuotos suskystintos naftos dujos – tai suskystintos naftos dujos, skirtos komunalinėms buitinėms reikmėms, išpilstytos į ne didesnius kaip 150 litrų talpos dujų balionus.

Fasuota tepalinė alyva ir bioalyva – tai tepalinė alyva, tepimo preparatai ir bioalyva, gamintojų išpilstyta į ne didesnę kaip 250 litrų tarą.

Didmeninė prekyba naftos produktais – veikla, kai pardavėjas įsipareigoja perduoti savo pagamintus ar įsigytus naftos produktus pirkėjui nuosavybės teise (patikėjimo teise) jo verslo poreikiams tenkinti, o pirkėjas įsipareigoja sumokėti nustatytą pinigų sumą.

Mažmeninė prekyba naftos produktais – veikla, kai pardavėjas įsipareigoja perduoti naftos produktus galutiniam pirkėjui, nesvarbu, kokiam tikslui šie produktai perkami, o pirkėjas įsipareigoja sumokėti nustatytą pinigų sumą. Degalai degalinėse tiekiami per degalų įpylimo kolonėles.

Pardavėjas – ūkio subjektas, teisės aktų nustatyta tvarka parduodantis naftos produktus.

3. Kitos Prekybos taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Leidimų verstis prekybos naftos produktais veikla išdavimo taisyklėse.

4. Naftos produktų pardavėjas privalo užtikrinti, kad būtų laikomasi Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų naftos produktų prekybos, gabenimo, laikymo, apskaitos (Prekybos taisyklių 3 priedo 11, 16 ir 17 punktai), konkurencijos, kokybės ir aplinkosaugos, energetikos įrenginių saugos ir eksploatavimo, pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų klasifikavimo ir ženklinimo (Prekybos taisyklių 3 priedo 8 punktas) reikalavimų bei reikalavimų, nustatytų šiose Prekybos taisyklėse.

5. Lietuvos Respublikoje parduodami naftos produktai turi atitikti standartų ir Lietuvos Respublikoje vartojamų naftos produktų, biodegalų ir skystojo kuro privalomųjų kokybės rodiklių (toliau – Privalomieji kokybės rodikliai; Prekybos taisyklių 3 priedo 10 punktas) reikalavimus.

6. Matavimo priemonės, naudojamos perkamų, parduodamų ir laikomų naftos produktų kiekio apskaitai vykdyti, turi atitikti Matavimo priemonių techninio reglamento ir Matavimo priemonių teisinio metrologinio reglamentavimo taisyklių (Prekybos taisyklių 3 priedo 12 ir 32 punktai) reikalavimus.

7. Pardavėjai, parduodantys naftos produktus, privalo turėti atitinkamos rūšies leidimą ar licenciją (toliau – leidimas) verstis didmenine ir (ar) mažmenine prekyba suskystintomis naftos dujomis (toliau – dujos) ir (ar) nefasuotais naftos produktais, išduotą Leidimų verstis prekybos naftos produktais veikla išdavimo taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis (Prekybos taisyklių 3 priedo 9 punktas).

8. Parduoti naftos produktus, neturint įmonės gamintojos ar kitos nepriklausomos (įgaliotos) laboratorijos kokybės pažymėjimo (sertifikato, paso), draudžiama. Kokybės pažymėjime (sertifikate, pase) turi būti nurodoma: pažymėjimo numeris, įmonės gamintojos ir (ar) įmonės pardavėjos pavadinimas, jos kodas ir buveinės adresas ar nepriklausomos (įgaliotos) laboratorijos pavadinimas, buveinės adresas (kai minėtą pažymėjimą išduoda ne įmonė gamintoja), produkto pavadinimas ir markė, standarto, kurio reikalavimus atitinka produkto kokybė, nuorodinis žymuo, produkto pagaminimo (arba ėminio paėmimo) data, kokybės rodikliai, išvada apie kokybę, kokybės pažymėjimo (sertifikato, paso) išdavimo data, atsakingų asmenų vardai, pavardės ir parašai, įmonės, išdavusios kokybės pažymėjimą (sertifikatą, pasą), spaudas, gabenimo ar akcizų apskaičiavimo dokumento, su kuriuo nurodyta produktų siunta gabenama, numeris bei šio dokumento (gabenimo ar akcizų apskaičiavimo) išrašymo data. Jei produktai gabenami geležinkelio transportu, vietoje gabenimo ar akcizų apskaičiavimo dokumento numerio ir išrašymo datos gali būti nurodomi cisterninių vagonų

numeriai. Faktinis biodegalų kiekis degaluose kokybės pažymėjime (sertifikate, pase) ir gabenimo ar akcizų apskaičiavimo dokumentuose turi būti nurodytas tūrio procentais (x,xx %, dviejų skaitmenų po kablelio tikslumu).

9. Vykdant mažmeninę prekybą dujomis, Prekybos taisyklių 8 punkto reikalavimai netaikomi. Pirkėjui paprašius, pardavėjas turi pateikti kokybės pažymėjimo (sertifikato, paso) kopiją.

10. Perparduodant naftos produktus didmeninės prekybos sąlygomis pirkėjui pateikiamoje gamintojo kokybės pažymėjimo (sertifikato, paso) kopijoje papildomai turi būti dedamas pardavėjo spaudas, parašas, nurodoma pardavėjo atsakingo asmens vardas, pavardė, gabenimo ar akcizų apskaičiavimo dokumento, su kuriuo nurodyta produktų siunta gabenama, numeris bei šio dokumento (gabenimo ar akcizų apskaičiavimo) išrašymo data. Jei produktai gabenami geležinkelio transportu, vietoje gabenimo ar akcizų apskaičiavimo dokumento numerio ir išrašymo datos, gali būti nurodomi cisterninių vagonų numeriai.

11. Įmonė, gabenanti iš trečiųjų šalių ar iš Europos Sąjungos valstybių naftos produktus, skirtus vartoti šalies viduje, privalo turėti naftos produktų gamintojo kokybės pažymėjimą (sertifikatą, pasą), kaip nustatyta Prekybos taisyklių 8 punkte, ir naftos produktų atitikties deklaraciją pagal Lietuvos standarto LST EN ISO/7EC 17050-1:2005 „Atitikties įvertinimas. Tiekėjo atitikties deklaracija. 1 dalis. Bendrieji reikalavimai (ISO/IEC 17050-1:2004)“ reikalavimus, kuria tiekėjas (gamintojas, platintojas, importuotojas) deklaruoja, kad importuojamų arba gabenamų naftos produktų siunta atitinka gamintojo kokybės pažymėjime (sertifikate, pase) nurodytus standartus ar kitų teisės aktų nustatytus reikalavimus. Parduodamų (tiekiamų vartoti į vidaus rinką) naftos produktų kokybė turi atitikti šių produktų kokybės pažymėjime (sertifikate, pase) nurodytus kokybės rodiklius bei Privalomųjų kokybės rodiklių reikalavimus.

12. Ūkio subjektams draudžiama dujas, skirtas komunalinėms buitinėms reikmėms, parduoti fiziniams ir juridiniams asmenims kaip degalus autotransportui.

13. Saugant, gabenant, pilstant ir parduodant skirtingų rūšių (markių) naftos produktus juos maišyti draudžiama, išskyrus atvejus, kai šių produktų skirtingas rūšis sumaišyti leidžiama techninių reglamentų ir (ar) kitų teisės aktų nustatyta tvarka arba kai šie produktai klasifikuojami tuo pačiu produkto kodu (pavyzdžiui, E410, E420, E430 ir pan.; Prekybos taisyklių 3 priedo 13 punktas).

14. Tose pačiose talpyklose ir degalų įpylimo kolonėlėse (išskyrus pritaikytas prekiauti kelių rūšių produktais), mobiliosiose talpyklose bei kituose įrenginiuose draudžiama laikyti, perpilti ir gabenti skirtingų rūšių naftos produktus, jei prieš tai talpyklos nebuvo išvalytos ir atitinkamai parengtos.

15. Degalų pardavimo vietose turi būti prekiaujama degalais (benzinu, dyzelinu), kuriuose yra įmaišyta biodegalų, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 39 straipsnyje (Prekybos taisyklių 3 priedo 34 punktas).

16. Naftos produktai be biokomponentų (įskaitant jų importą ir atgabenimą) gali būti tiekiami (parduodami) tik į akcizais apmokestinamų prekių sandėlius ar muitinės sandėlius, o ne į vidaus rinką.

17. Esant ekstremaliai energetikos padėčiai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisija, vadovaudamasi Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliai energetikos padėčiai tvarka (Prekybos taisyklių 3 priedo 6 punktas), gali priimti sprendimus dėl leidimo importuoti, gaminti, parduoti ir vartoti naftos produktus ar kitą kurą, neatitinkančius šalyje galiojančių Privalomųjų kokybės rodiklių, aplinkosaugos reikalavimų ar standartų.

18. Žiemos laikotarpiu (gruodis – sausis – vasaris) degalinėse turi būti prekiaujama 1 arba 2 klasės arktiniu dyzelinu, o kur leidžia galimybės, papildomai galima prekiauti ir F klasės žieminiu dyzelinu.

Pirkėjas turi teisę susipažinti su rašytine informacija (degalinės patalpoje ar prie dyzelino degalų įpylimo kolonėlės) apie žiemos laikotarpiu parduodamo dyzelino kokybės

reikalavimus.

Rekomenduojama degalinėse parduodamo dyzelino klases skelbti ūkio subjekto tinklalapyje ar kituose informacijos šaltiniuose.

19. Naftos produktų ėminių ėmimo ir kokybės kontrolės metodai bei ėminių kiekis turi atitikti standartuose ir (ar) teisės aktuose nustatytus reikalavimus. Besiverčiantis didmenine prekyba pardavėjas pirkėjo pageidavimu turi pateikti parduodamų naftos produktų ėminius, paimtus pagal standartų ir (ar) teisės aktų reikalavimus. Tikrinant degalinėse parduodamų naftos produktų kokybę, šių produktų ėminiai turi būti įpilami per degalų įpylimo kolonėlių čiaupus, laikantis Lietuvos standarto LST EN ISO 3170 „Skystieji naftos produktai. Rankinis ėminių ėmimas“, LST EN ISO 4257 „Suskystintos naftos dujos. Ėminių ėmimo metodas“ ar LST EN 14275 „Automobiliniai degalai. Benzino ir dyzelino kokybės įvertinimas. Ėminių ėmimas iš degalų įpylimo įtaisų degalinėse ir didmeninės prekybos vietose“ reikalavimų. Kitais atvejais ėminiai iš talpyklų, mobiliųjų talpyklų, kanistrų imami standartų ar kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

20. Nustatoma ši Lietuvos Respublikoje vartojamų degalų, naudojamų sausumos transporto priemonių ir kitų mechanizmų vidaus degimo varikliuose, nomenklatūra:

20.1. 91 (92), 95 ir 98 markių variklių benzinas, kurio oktaninis skaičius, nustatytas tiriamuoju metodu, yra atitinkamai ne mažesnis kaip 91 (92), 95 ir 98. Šių markių variklių benzinas turi atitikti Lietuvos standarto LST EN 228:2008 „Automobiliniai degalai. Bešvinis benzinas. Reikalavimai ir tyrimo metodai“ nustatytus reikalavimus ir tyrimo metodus;

20.2. dyzelinas, atitinkantis Lietuvos standarto LST EN 590:2009+A1: 2010 „Automobiliniai degalai. Dyzelinas. Reikalavimai ir tyrimo metodai“ nustatytus reikalavimus ir tyrimo metodus;

20.3. suskystintos naftos dujos, skirtos autotransporto priemonėms, atitinkančios Lietuvos standarto LST EN 589:2008 „Automobiliniai degalai. Suskystintos naftos dujos (SND). Reikalavimai ir tyrimo metodai“ nustatytus reikalavimus ir tyrimo metodus;

20.4. riebalų rūgščių metilo esteris (biodyzelinas, priklausantis riebalų rūgščių monoalkilesterių grupei), kuris atitinka Lietuvos standarto LST EN 14214 „Automobiliniai degalai. Riebalų rūgščių metilesteriai (RRME), skirti dyzeliniams varikliams. Reikalavimai ir tyrimų metodai“ reikalavimus;

20.5. automobiliniai etanolio degalai (E85), atitinkantys Lietuvos techninės specifikacijos LST CEN/TS 15293:2011 „Automobiliniai degalai. Automobiliniai etanolio degalai (E85). Reikalavimai ir tyrimo metodai“ (angl. – *„Automotive fuels – Ethanol (E85) automotive fuel – Requirements and test methods“*) nustatytus reikalavimus ir tyrimo metodus;

20.6. sintetinis dyzelinas, atitinkantis LST CWA 15940:2011 „Automobiliniai degalai. Parafininis dyzelinas, gautas sintezės arba hidrovalymo būdu. Reikalavimai ir tyrimo metodai“ (angl. *The European Committee for Standardization (CEN) Workshop Agreement CWA 15940:2009 „Automotive fuels – Paraffinic diesel from synthesis or hydrotreatment – Requirements and test methods“)* nustatytus reikalavimus ir tyrimo metodus;

20.7. biodegalų ir degalų mišiniai, kuriuose biodegalai sudaro didesnį procentą tūrio, negu maksimaliai nustatyta benzino ar dyzelino Privalomuosiuose kokybės rodikliuose.

II. NAFTOS PRODUKTŲ DIDMENINĖ PREKYBA

I. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

21. Naftos produktų (išskyrus bioalyvą) didmenine prekyba gali būti verčiamasi terminaluose (sandėliuose), kurių talpyklos nustatyta tvarka yra įregistruotos teritorinėje valstybinėje mokesčių inspekcijoje, kurios aptarnaujamoje teritorijoje yra talpyklos, ir kurių adresai teisės aktų nustatyta tvarka yra įrašyti leidime verstis naftos produktų didmenine prekyba. Taip pat šie ūkio subjektai gali naftos produktus pristatyti tiesiogiai pirkėjui, jeigu

pirkėjas turi nuosavą, nuomos arba panaudos pagrindais išnuomotą, atitinkamai įrengtą talpyklą, terminalą, degalinę arba mobiliąją talpyklą.

22. Draudžiama verstis didmenine prekyba tiesiogiai iš degalinės teritorijoje esančių talpyklų (išskyrus tuos atvejus, kai talpyklos nėra technologiškai sujungtos su degalų įpylimo kolonėlėmis).

23. Leidimų turėtojui draudžiama parduoti naftos produktus, biodegalus, biokurą ir kitus degiuosius skystus produktus, kuriems taikomos akcizų lengvatos, neturint teisės aktuose nustatyto Valstybinės mokesčių inspekcijos išduoto atitinkamo produkto tiekimo leidimo (Prekybos taisyklių 3 priedo 15 punktas).

24. Pardavėjo ir pirkėjo pasirašytoje sutartyje dėl naftos produktų pardavimo turi būti nustatyta, kieno (pardavėjo ar pirkėjo) matavimo priemonėmis bus nustatomas įpiltų produktų kiekis. Pardavėjo įpiltas parduodamų naftos produktų kiekis apskaičiuojamas tik tokiomis pardavėjo ir pirkėjo susitarimu pasirinktomis šių produktų kiekio matavimo priemonėmis, kurioms atliktas teisinis metrologinis patvirtinimas ir kiti Valstybinės metrologijos tarnybos nustatyti veiksmai.

25. Naftos produktų gamybos įmonėse bei didmeninės prekybos ūkio subjektuose degalai į nuosavų, išnuomotų ar naudojamų panaudos pagrindais transporto priemonių, mechanizmų degalų bakus gali būti pilami tik panaudojant degalų įpylimo kolonėles, kurioms atliktas teisinis metrologinis patvirtinimas ir kiti Valstybinės metrologijos tarnybos nustatyti veiksmai. Kolonėlių sumuojamuosius skaitiklius plombuoja Valstybinės metrologijos tarnybos paskirtosios įstaigos – patikros laboratorijos ir teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos.

26. Ūkio subjektai, turintys leidimus verstis naftos produktų didmenine prekyba, parduodamus degalus gali pilti ir į pirkėjo transporto priemonių degalų bakus panaudodami specialų įrenginį, vadinamą degalų įpylimo terminalu, kuriame yra kompiuterinė sistema, valdanti degalų įpylimo kolonėles ir apskaičiuojanti įpiltų degalų kiekį; degalai pilami per kolonėles, atitinkančias 25 punkte nustatytus reikalavimus.

27. Fiziniai asmenys didesnius kaip 200 litrų naftos produktų kiekius gali įsigyti naftos produktų gamybos įmonėse ir didmeninės prekybos šiais produktais įmonėse (terminaluose bei sandėliuose) didmeninės prekybos sąlygomis (išrašant pridėtinės vertės mokesčio sąskaitas faktūras ar sąskaitas faktūras).

28. Didmenine prekyba besiverčiantys naftos produktų pardavėjai kiekvienai realizuojamai šių produktų siuntai, nurodytai jų pardavimo dokumente, privalo išduoti valstybine kalba užpildytus šių produktų gabenimo dokumentus ir kokybę patvirtinančius dokumentus (kokybės pažymėjimą ar sertifikatą, pasą). Naftos produktų gabenimo dokumente turi būti nurodytas tos siuntos kokybės pažymėjimo (sertifikato, paso) numeris, produktų pardavimo dokumento pavadinimas, serija, numeris ir išrašymo data.

29. Naftos produktų pardavimo ir kokybės dokumentai pirkėjui ar vežėjui su kroviniu gali būti neperduodami, jei jie yra įforminami elektroninėmis priemonėmis ir perduodami ir (ar) gaunami elektroninėmis ryšio priemonėmis ir jei pardavėjas ir pirkėjas yra dėl to susitarę. Tokiais atvejais pirkėjas turi turėti galimybę išspausdinti dokumentus, gaunamus elektroninėmis ryšio priemonėmis.

30. Tuo atveju, kai tos pačios rūšies ir markės naftos produktai, kurių sudėtyje yra biodegalų, tiekiami atskiromis siuntomis (partijomis) ir supilami į tą pačią talpyklą, tai parduodant tokius sumaišytus naftos produktus, biodegalų dalį būtina patvirtinti vienu iš dviejų būdų. Pirmas būdas, kai tokių sumaišytų naftos produktų kokybė nustatoma nepriklausomoje (įgaliotoje) laboratorijoje ir išduodamas naujas kokybės pažymėjimas. Antras būdas, kai naftos produktų mišinyje biodegalų dalį nustato didmeninės prekybos pardavėjas skaičiavimo būdu, vadovaudamasis Leidimo gaminti energetinius produktus, turinčius biologinės kilmės priemaišų, išdavimo taisyklėmis (Prekybos taisyklių 3 priedo 14 punktas). Skaičiavimo būdu nustatytas biodegalų kiekis yra rašomas su paskutine siunta gautame kokybės pažymėjime (sertifikate, pase), kuriame turi būti Prekybos taisyklių 10

punkte nurodyti duomenys.

31. Laivams parduodamų degalų kokybė turi atitikti Privalomųjų kokybės rodiklių reikalavimus, nustatytus MARPOL 73/78 konvencijos VI priede „Atmosferos teršimo iš laivų prevencijos taisyklės“. Ūkio subjektai, tiekiantys naftos produktus, kaip kuro atsargos laivams, turi užtikrinti, kad pirkėjams būtų įteikiamas ir parduodamų naftos produktų ėminys.

32. Pirkėjas Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka turi teisę grąžinti naftos produktus pardavėjui.

II. LEIDIMAIS REGULIUOJAMOS VEIKLOS SĄLYGOS

33. Leidimų turėtojai privalo laikytis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 24 straipsnio 5 dalyje nustatytų sąlygų.

34. Asmuo, turintis leidimą didmeninei prekybai, gali naftos produktus laikyti (ir tiekti) tik tuose terminaluose (sandėliuose), kurių adresai nurodyti asmens turimame leidime, išskyrus tuos atvejus, kai asmuo naftos produktus pristato tiesiogiai pirkėjui.

35. Leidimų turėtojas (jeigu leidimų turėtojas yra juridinis asmuo) privalo informuoti leidimą išdavusią instituciją apie:

35.1. pasikeitusį įmonės vadovą, savininką arba dalyvį, nurodydami naujo įmonės vadovo, savininko vardą, pavardę ir asmens kodą (jeigu fizinis asmuo šį kodą turi), ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo jo darbo pradžios;

35.2. pasikeitusį įmonės dalyvį (pajininką, dalininką), turintį ne mažiau kaip 10 procentų akcijų (pajų, dalininkų įnašų), nurodydami naujo įmonės dalyvio (pajininko, dalininko) vardą, pavardę ir asmens kodą (jeigu fizinis asmuo šį kodą turi), gimimo datą, o jeigu akcininkas yra juridinis asmuo, ir juridinio asmens pavadinimą, teisinę formą, kodą ir buveinę, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo akcijų (pajų, dalininkų įnašų) įsigijimo.

36. Leidimo turėtojas (jeigu leidimo turėtojas yra fizinis asmuo) privalo ne vėliau kaip per 10 darbo dienų pranešti leidimą išdavusiai institucijai apie pasikeitusius duomenis (vardą, pavardę ir adresą).

37. Leidimų turėtojai privalo naudoti dujų prekybai balionus ir kitus slėginius įrenginius (rezervuarus), atitinkančius teisės aktuose ir Lietuvos standartuose nustatytus reikalavimus.

38. Leidimų turėtojai, turintys leidimus verstis didmenine prekyba dujomis, privalo teikti avarijų (sutrikimų) lokalizavimo ir likvidavimo paslaugą vartotojams arba turi turėti galiojančią sutartį su kitu ūkio subjektu, teikiančiu šias paslaugas (Prekybos taisyklių 3 priedo 20 punktas).

III. NAFTOS PRODUKTŲ MAŽMENINĖ PREKYBA

I. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

39. Degalinėse mažmeninės prekybos sąlygomis parduodami nefasuoti degalai pilami į pirkėjo transporto priemonių, mechanizmų degalų bakus bei į kilnojamąsias talpyklas (kanistrus) tik per degalų įpylimo kolonėles, valdomas kasos aparatu. Degalų įpylimo kolonėlėms taikomi šie reikalavimai:

39.1. turi būti naudojamos tik tos degalų įpylimo kolonėlės, kurioms atliktas teisinis metrologinis patvirtinimas ir kiti Valstybinės metrologijos tarnybos nustatyti veiksmai. Kolonėlių sumuojamuosius skaitiklius plombuoja Valstybinės metrologijos tarnybos paskirtosios įstaigos – patikros laboratorijos ir teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos, kurių aptarnaujamoje teritorijoje yra degalinė;

39.2. šios degalų įpylimo kolonėlės turi būti technologiškai sujungtos su degalinės teritorijoje esančiomis talpyklomis. Naftos produktų įpylimo kolonėlių santykinė paklaida neturi būti didesnė kaip ±0,5 % tūrio, o dujų, skirtų automobilių transportui, – ne didesnė kaip ±1 % tūrio. Iš degalinės teritorijoje esančių technologiškai su degalų įpylimo kolonėlėmis

sujungtų talpyklų draudžiama šiuos produktus išpilti kitaip nei per kolonėles ir parduoti didmeninės prekybos sąlygomis, išskyrus atvejus, kai atliekami degalinių talpyklų metrologinė patikra, talpyklų valymo ar talpyklų remonto, avarijos likvidavimo darbai arba netyčinio skirtingų degalų ir biodegalų rūšių sumaišymo atvejais.

40. Degalinėse parduodamiems naftos produktams, kai yra sumaišomi skirtingų siuntų (partijų) tos pačios rūšies ir markės degalai toje pačioje talpykloje, pardavėjui pakanka turėti su paskutinėmis siuntomis gautus kokybės pažymėjimus. Pirkėjui pareikalavus ar esant būtinumui, biologinės kilmės medžiagų dalis degaluose gali būti nustatoma vienu iš dviejų būdų, nurodytų Prekybos taisyklių 30 punkte.

41. Degalinės iškabose, matomoje vietoje, valstybine kalba turi būti nurodyta ūkio subjekto pavadinimas, darbo laikas, parduodamų naftos produktų rūšys, markės ir kainos.

42. Siekiant vartotojui suteikti informaciją apie degalų kokybę, degalinėse parduodami degalai informaciniuose stenduose turi būti įrašomi taip:

42.1. benzinas, pagamintas iš naftos ar sumaišytas su bioetanoliu ne didesniu kaip 5 % bioetanolio tūrio kiekiu – skaičiais, nurodančiais oktaninį skaičių, nustatytą tiriamuoju metodu (pavyzdžiui, 91 (92), 95, 98);

42.2. dyzelinas (įskaitant F klasės dyzeliną), pagamintas iš naftos ar sumaišytas su biodegalais ne didesniu kiekiu kaip numatyta Privalomuosiuose kokybės rodikliuose (ne daugiau kaip 7 % biodegalų tūrio) – raide D;

42.3. benzinas, kurio sudėtyje bioetanolis sudaro nuo 5 iki 10 % tūrio, žymimas taip: „benzino oktaninis skaičius, E, bioetanolio kiekis“, kuriame benzino oktaninis skaičius rodo ne mažesnį kaip tiriamuoju metodu nustatytą oktaninį skaičių, o bioetanolio kiekis rodo bioetanolio kiekį tūrio procentais (sveikaisiais skaičiais) mišinyje (pavyzdžiui, 95E6, 95E7, 95E10 ir pan.);

42.4. automobiliniai etanolio degalai – E85;

42.5. biodegalų ir degalų mišiniuose turi būti nurodoma bioetanolio ar RRME tūrio dalis procentais;

42.6. žymėtasis dyzelinas, skirtas naudoti žemės ūkyje, taip pat tvenkinių ir kitų vidaus vandenų žuvininkystėje – raidėmis Dž;

42.7. riebalų rūgščių metilo esteris – raidėmis RRME;

42.8. sintetinis dyzelinas – raide $D_{sintetinis}$;

42.9. degalai su metalo priedais turi būti pažymėti tekstu „Turi metalo priedų“;

42.10. žymėjimo ženklų dydis ir šriftas turi būti tokie, kad būtų aiškiai matomi ir lengvai įskaitomi.

43. Nesant techninių galimybių arktinį dyzeliną žymėti snaige* informaciniuose stenduose, snaigė* (-ės) gali būti uždedama (-os) ant degalų įpylimo kolonėlės. Pirmos klasės arktinis dyzelinas žymimas D*. Antros klasės arktinis dyzelinas žymimas D**.

44. Automatinėse degalinėse papildomai turi būti pateikta detali, aiškiai ir suprantamai išdėstyta instrukcija, kaip pirkėjas turi naudotis automatine degalų įpylimo kolonėle, pinigų priėmimo ar nuskaitymo nuo mokėjimo (kreditinės) kortelės bei kasos aparato kvito išdavimo įtaisu ir kaip prireikus (pinigų nenuskaitymo, ne tokio degalų kiekio įpylimo atvejais ir pan.) pranešti degalinės operatoriui ar kitam pardavėjo atstovui.

45. Jeigu dėl techninių kliūčių (įrenginių, matavimo priemonių, nutrūkus elektros tiekimui ir pan.) degalinėse pardavėjas negali tinkamai atsiskaityti su degalų pirkėju, degalų pardavimas turi būti sustabdytas ir prekybos vietoje ant degalų įpylimo kolonėlės iškabintas atitinkamas pranešimas.

II. REGULIUOJAMOSIOS VEIKLOS SĄLYGOS

46. Asmuo, turintis leidimą verstis mažmenine prekyba degalais, privalo techniškai tvarkingai eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir prireikus plėtoti degalinės įrenginius, užtikrinti patikimą jų veikimą, saugų degalų laikymą ir pardavimą pirkėjams. (Prekybos taisyklių 3 priedo 19, 21 ir 22 punktai).

47. Asmuo, turintis leidimą verstis mažmenine prekyba naftos produktais, gali juos pirkti tik iš asmenų, kurie turi leidimus verstis didmenine jų prekyba.

48. Leidimų turėtojai, turintys leidimus verstis mažmenine prekyba dujomis, privalo teikti avarijų (sutrikimų) lokalizavimo ir likvidavimo paslaugą vartotojams arba turi turėti galiojančią sutartį su kitu ūkio subjektu, teikiančiu šias paslaugas (Prekybos taisyklių 3 priedo 20 punktas). Leidimų turėtojai, turintys leidimus verstis mažmenine prekyba nefasuotais naftos produktais (pildantys automobilių transporto priemonių balionus dujomis), neprivalo teikti avarijų (sutrikimų) lokalizavimo ir likvidavimo paslaugos vartotojams.

49. Dujų pardavėjas gali parduoti arba saugoti dujas (dujų balionus) tik leidime nurodytose prekybos vietose. Tuo atveju, kai dujų pardavėjas parduoda dujas (dujų balionus) jas tiesiogiai pristatydamas dujų pirkėjams (vartotojams), jis privalo saugoti dujas (dujų balionus) leidime nurodytose sandėliavimo vietose.

50. Dujų prekybos vietose leidžiama prekiauti nuo 4 iki 150 litrų talpos dujų balionais. Leistinas prekybos vietoje laikyti dujų kiekis (kilogramais) turi būti ne didesnis, negu nurodytas šio objekto (įrenginio) techninėje dokumentacijoje.

51. Draudžiama parduoti dujų balionus, jei jie neatitinka teisės aktuose ir Lietuvos standartuose (Prekybos taisyklių 3 priedo 18, 20, 28, 29, 30 ir 31 punktai) nurodytų nustatytų reikalavimų.

52. Dujų pardavėjas, parduodamas dujų balioną dujų pirkėjui (vartotojui), privalo jam įteikti baliono eksploatavimo atmintinę, kurioje turi būti nurodomos pagrindinės dujų baliono transportavimo, keitimo, sandėliavimo, prijungimo ir atjungimo, eksploatavimo sąlygos ir techninės saugos reikalavimai, bei patikrinti, ar dujų baliono ventilio atvamzdis užsandarintas akle su vienkartine atsukimo apsauga. Dujų pirkėjams (vartotojams) dujos turi būti parduodamos sandariuose dujų balionuose.

53. Parduodant dujų balioną dujų pardavėjas privalo dujų pirkėjui (vartotojui) įteikti tarpinę dujų baliono ventilio atvamzdžio sujungimo su reduktoriumi sandarumui užtikrinti.

54. Dujų pardavėjas, parduodantis dujų balionus (pripildytus dujų) galutiniam dujų pirkėjui (vartotojui), privalo juos parduoti su etikete (Prekybos taisyklių 2 priedas). Etiketė turi atitikti Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų klasifikavimo ir ženklinimo tvarkos (Prekybos taisyklių 3 priedo 24 punktas) reikalavimus.

55. Leidžiama prekiauti dujų balionais, pripildytais tokiu dujų kiekiu, koks yra nurodytas dujų baliono pase. Balione pripildytų dujų kiekio leistini neigiami nuokrypiai turi atitikti Fasuotų produktų kiekio ir matavimo indų kontrolės techninio reglamento (Prekybos taisyklių 3 priedo 33 punktas) reikalavimus.

56. Jei dujų baliono pildymas atliekamas dujų prekybos vietoje, dujų pirkėjo (vartotojo) pageidavimu dujų pardavėjas privalo pildyti dujomis vartotojo pateiktą ir jam nuosavybės teise priklausantį balioną, jei dujų baliono techninė būklė atitinka teisės aktų nustatytus reikalavimus.

57. Dujų pardavėjas privalo teisės aktų nustatyta tvarka išduoti dujų pirkėjui (vartotojui) kasos aparato kvitą ar kitą pirkimą fiksuojantį dokumentą, kuriame turi būti nurodytas parduodamo dujų baliono numeris.

58. Dujų prekybos vietoje, kurioje saugoma daugiau kaip 500 kilogramų fasuotų dujų, turi būti ne žemesnės kaip trečios tikslumo klasės svarstyklės, atitinkančios Prekybos taisyklių 3 priedo 25 punkte nurodyto teisės akto reikalavimus.

59. Dujų pirkėjo (vartotojo) pageidavimu už papildomą užmokestį dujų pardavėjas privalo suteikti dujų balionų pristatymo ir prijungimo paslaugą.

60. Dujų pirkėjo (vartotojo) pageidavimu parduodamas dujų balionas turi būti pasvertas prekybos (pardavimo) arba kitoje vietoje.

III. REGULIUOJAMŲJŲ VEIKLOS SĄLYGŲ, TIEKIANT DUJAS IŠ REZERVUARŲ AR GRUPINIŲ BALIONŲ ĮRENGINIŲ, PAPILDOMI REIKALAVIMAI

61. Dujos vamzdynais iš rezervuarų ar grupinių balionų įrenginių dujų pirkėjams

(vartotojams) tiekiamos vadovaujantis dujų pardavėjo ir dujų pirkėjo (vartotojo) pirkimo–pardavimo sutartimi (Prekybos taisyklių 3 priedo 1 ir 2 punktai).

62. Dujas (neapmokestinamas akcizais) leidžiama parduoti tik į tuos rezervuarų ar grupinių balionų įrenginius, kurių savininkas ar jo įgaliotas asmuo turi Valstybinės mokesčių inspekcijos registravimo pažymėjimą, išduotą vadovaujantis teisės akto, nurodyto Prekybos taisyklių 3 priedo 23 punkte, nustatyta tvarka.

63. Draudžiama dujas parduoti į dujų pirkėjų (vartotojų) grupinius balionų ar rezervuarų įrenginius, jei jų statyba nėra užbaigta Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nustatyta tvarka (Prekybos taisyklių 3 priedo 27 punktas), ir jie įrengti pažeidžiant statybos techninių reglamentų reikalavimus ir jei jiems neatliktas techninės būklės patikrinimas ir jie nustatyta tvarka neužregistruoti Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registre.

64. Dujų pirkėjo (vartotojo) pageidavimu autocisterna ir (ar) dujų balionai turi būti sveriami dalyvaujant dujų pardavėjo ir dujų pirkėjo (vartotojo) atstovams. Dujų pirkėjams (vartotojams) į rezervuarų įrenginius parduodamų dujų kiekio skaičiavimo vienetas yra kilogramas (kg) arba litras (l), dujų balionais tiekiamų dujų kiekio skaičiavimo vienetas yra kilogramas (kg).

IV. PARDAVĖJO TEISĖS IR PAREIGOS

I. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

65. Pardavėjas privalo:

65.1. užtikrinti, kad degalinėse, terminaluose (sandėliuose) ir kitose nustatytose vietose naftos produktais būtų prekiaujama laikantis prekybos, aplinkos apsaugos, higienos, priešgaisrinių, saugos darbe ir kitų teisės aktų nustatytų reikalavimų;

65.2. užtikrinti, kad degalinių operatoriai, prekiaujantys degalais, turėtų atitinkamą valstybės pripažįstamą kvalifikacijos pažymėjimą;

65.3. vienu iš Prekybos taisyklių 28–29 punktuose nurodytų būdų (popieriuje ar elektroninėmis priemonėmis) pateikti pirkėjui įformintus didmeninės prekybos sąlygomis įsigyjamų naftos produktų pardavimą ir jų kokybę patvirtinančius dokumentus;

65.4. parduodamas naftos produktus degalinėse pateikti pirkėjui juridinę galią turintį kasos aparato kvitą;

65.5. laikytis įstatymuose nustatytų pareigų ir teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

66. Jeigu dėl techninių kliūčių (įrenginių gedimo ir pan.) pardavėjas negali tinkamai atsiskaityti su pirkėju, pardavimas turi būti sustabdytas. Jeigu automobilis yra be valstybinių numerių, su uždengtais ar blogai matomais valstybiniais numeriais, pardavėjas turi teisę reikalauti iš pirkėjo išankstinio apmokėjimo.

II. DUJŲ PARDAVĖJO TEISĖS IR PAREIGOS

67. Dujų pardavėjo teisės:

67.1. reikalauti iš dujų pirkėjo (vartotojo), kad jis keičiamą ar pildomą tuščią dujų balioną pristatytų tvarkingą, švarų (įvertinus natūralų jo nusidėvėjimą) ir su akle;

67.2. reikalauti iš dujų pirkėjo (vartotojo) sumokėti už parduotas dujas, dujų balionus ir kitas suteiktas papildomas paslaugas;

67.3. prireikus patikrinti vartotojo turimus dujų įrenginius, dujų sistemas, rezervuarus, autocisternas siekiant įsitikinti, kad šie įrenginiai ir dujų sistemos atitinka teisės aktų nustatytus techninės saugos reikalavimus. Vartotojo dujų įrenginiai, dujų sistemos, rezervuarai, autocisternos tikrinami tik tuo atveju, jei iš pateiktų dokumentų ir informacijos dujų pardavėjui kyla pagrįstų abejonių dėl šių įrenginių techninės būklės.

68. Dujų pardavėjo pareigos:

68.1. patikimai, saugiai tiekti dujas vartotojams ir užtikrinti Prekybos taisyklių ir kitų

teisės aktų nustatytų reikalavimų vykdymą;

68.2. pateikti dujų pirkėjui (vartotojui) tinkamai įformintus įsigyjamų dujų pirkimo, gabenimo ir jų kokybę patvirtinančius dokumentus;

68.3. per dvi valandas nuo dujų pirkėjo (vartotojo) pranešimo (telefono skambučio) nuvykti pas dujų pirkėją (vartotoją) ir pašalinti dujų nutekėjimą ar gedimą, esantį dujų balione. Kai dujų nutekėjimas ar gedimas dujų balione yra įvykęs dėl dujų pardavėjo kaltės, dujų pardavėjo turėtos išlaidos (baliono pakeitimas kokybišku, transportavimo išlaidos ir kitos išlaidos) neatlyginamos;

68.4. konsultuoti dujų pirkėją (vartotoją) dėl dujų kokybės, pristatymo, dujų balionų prijungimo, saugaus balionų eksploatavimo, balionų keitimo, laikymo, techninio patikrinimo, remonto atlikimo, avarinių iškvietimų, paslaugų įkainių ir kitais, su saugiu dujų naudojimu susijusiais klausimais;

68.5. dujų pirkėjui (vartotojui) pageidaujant už papildomą mokestį suteikti dujų baliono pristatymo ir prijungimo paslaugą;

68.6. dujų pirkėjui (vartotojui) pageidaujant pateikti susipažinti dujų prekybos leidimą (kopiją);

68.7. vartotojo pateiktą nuosavybės teise jam priklausantį tuščią dujų balioną pakeisti pripildytu ar pripildyti dujų. Kai vartotojo pateikto dujų baliono techninio patikrinimo laikas pasibaigęs, pardavėjas jį turi pakeisti į teisės aktų reikalavimus atitinkantį dujų balioną;

68.8. jeigu dėl techninių kliūčių (įrenginių, matavimo priemonių, nutrūkus elektros tiekimui ir pan.) dujų pardavėjas negali tinkamai atsiskaityti su dujų pirkėju, pardavimas turi būti sustabdytas ir dujų prekybos vietoje iškabintas atitinkamas pranešimas;

68.9. viešai skelbti savo interneto svetainėje (ar kitais būdais) teikiamų paslaugų įkainius ir parduodamų dujų kainas;

68.10. mažmeninės prekybos vietose dujų pardavėjas privalo parduodamo baliono numerį įrašyti į grynųjų pinigų priėmimo kvitą arba kitus teisės aktais nustatytus atsiskaitymo dokumentus.

V. PIRKĖJO TEISĖS IR PAREIGOS

I. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

69. Pirkėjas turi teisę reikalauti iš pardavėjo:

69.1. susipažinti su leidimu prekybai, parduodamų produktų kokybę patvirtinančiais dokumentais;

69.2. teisingai atsiskaityti ir tinkamai įforminti dokumentus.

70. Pirkėjas privalo tamsiu paros metu degalinės pardavėjo reikalavimu pateikti pinigus ar mokėjimo (kreditinę) kortelę iš anksto, iki naftos produktų įsipylimo.

71. Kitos, šiose taisyklėse nepaminėtos, pirkėjo teisės ir prievolės reglamentuojamos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse.

II. DUJŲ PIRKĖJO (VARTOTOJO) TEISĖS IR PAREIGOS

72. Dujų pirkėjas (vartotojas) turi teisę:

72.1. iš dujų pardavėjo gauti informaciją apie parduodamų dujų kokybę, dujų balionų pristatymo, prijungimo, saugaus eksploatavimo, keitimo, laikymo, techninio patikrinimo, dujinių prietaisų remonto paslaugų įkainių dydžius, dujų nutekėjimų iš dujų balionų, dujinių įrenginių, avarijų lokalizavimo ar kitais, su saugiu dujų naudojimu, susijusiais klausimais;

72.2. reikalauti, kad jam būtų parduotas, atgabentas ir prijungtas, teisės aktų reikalavimus atitinkantis, tvarkingas, geros prekinės išvaizdos, atitinkamai paženklintas ir dujų pripildytas balionas, kad būtų pašalintas dujų nutekėjimas ar gedimas dujų balione Prekybos taisyklių 68.3 punkte nustatyta tvarka. Reikalauti patikrinti (sveriant) pripildyto dujų baliono dujų masės

(svorio) atitiktį etiketėje nurodytai dujų masei;

72.3. reikalauti, kad jam nuosavybės teise priklausantis balionas būtų pripildytas dujų pildymo stotyje ar dujų pildymo poste.

73. Dujų pirkėjas (vartotojas) privalo:

73.1. sumokėti dujų pardavėjui už parduotas dujas, dujų balionus ir kitas suteiktas papildomas paslaugas;

73.2. eksploatuoti dujų balionus, dujinius įrenginius, rezervuarus, dujų sistemas pagal teisės aktų nustatytus reikalavimus (Prekybos taisyklių 3 priedo 18, 20 ir 26 punktai);

73.3. dujų pardavėjui paprašius, sudaryti sąlygas patikrinti turimus dujų įrenginius, dujų sistemas, rezervuarus, autocisternas siekiant įsitikinti, kad šie įrenginiai atitinka teisės aktų nustatytus techninės saugos reikalavimus;

73.4. dujų pardavėjui keičiant ar pildant tuščią dujų balioną pateikti jį tvarkingą, švarų (įvertinus natūralų jo nusidėvėjimą) ir su akle.

74. Dujų pirkėjai (vartotojai) ir dujų pardavėjai turi ir kitų teisių ir pareigų, nustatytų kituose teisės aktuose.

VI. ATSISKAITYMŲ IR PARDUODAMŲ PRODUKTŲ APSKAITOS TVARKA

75. Už parduotus naftos produktus atsiskaitoma teisės aktų nustatyta tvarka. Ūkio subjektai, besiverčiantys prekyba naftos produktais, teisės aktų nustatyta tvarka gali išleisti į apyvartą atsiskaitymo (identifikacines) korteles naftos produktams įsigyti.

VII. KONTROLĖ IR PRIEŽIŪRA

76. Ūkio subjektų, kurie verčiasi naftos produktų prekyba, pagal kompetenciją veiklą kontroliuoja ir prižiūri, kaip jie laikosi reguliuojamosios veiklos sąlygų, Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos, atitinkamos teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos, atitinkamos teritorinės muitinės, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos metrologijos inspekcija, Valstybinė ne maisto produktų inspekcija prie Ūkio ministerijos ir kitos institucijos pagal kompetenciją.

77. Ūkio subjektas, kontrolės darbuotojų supažindintas su priežiūros rezultatais, privalo per priežiūros institucijos nurodytą laikotarpį pašalinti nustatytus trūkumus ir apie tai informuoti priežiūros instituciją (-as).

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

78. Ginčai, iškilę dėl Prekybos taisyklių pažeidimų, sprendžiami šalių susitarimu.

79. Nepavykus ginčų išspręsti tarpusavio susitarimu, ginčai sprendžiami įstatymų nustatyta tvarka.

_____

Prekybos naftos produktais taisyklių
1 priedas

NAFTOS PRODUKTŲ, KURIŲ PREKYBAI TAIKOMOS ŠIOS TAISYKLĖS, SĄRAŠAS

1. Naftos produktai – aviacinis benzinas (prekių kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą[1]) (toliau vadinama – KN kodai) – 2710 12 31; variklių benzinas (KN kodai – 2710 12 41–2710 12 59); ligroininiai (benzino tipo) reaktyviniai degalai (KN kodas – 2710 12 70); kitos lengvosios naftos alyvos (KN kodas – 2710 12 90), reaktyviniai degalai (KN kodas – 2710 19 21); žibalas (KN kodas – 2710 19 25); kitos vidutiniosios naftos alyvos (KN kodas – 2710 19 29); dyzelinas (dyzeliniai degalai), šildymui skirti gazoliai, kiti gazoliai (KN kodai – 2710 19 43–2710 19 48; 2710 20 11–2710 20 19); skystasis kuras (mazutas) (KN kodai – 2710 19 62–2710 19 68, 2710 19 99, 2710 20 31–2710 20 39); tepalinės bei kitos alyvos (KN kodai – 2710 19 81–2710 19 99, 2710 20 90); suskystintos naftos dujos (KN kodai – 2711 12 11, 2711 12 94, 2711 12 97, 2711 13 91, 2711 13 97, 2711 14 00 ir 2711 19 00).

2. Biodegalai – RRME, kurio sudėtyje yra ne mažiau kaip 96,5 % esterio (KN kodas – 3826 00 10), sintetinis dyzelinas ir bioetanolis.

3. Automobiliniai etanolio degalai (E85), kurio sudėtyje bioetanolis sudaro 70–85 %, o likusi dalis – benzinas (KN kodas – 3824 90 97).

4. Biokuras – iš biologinės kilmės žaliavų pagaminti degieji skysti produktai arba jų mišiniai su naftos produktais, skirti vartoti kaip katilų kuras.

5. Bioalyva – biologinės kilmės alyva, kurios KN kodas – 3826 00 90.

6. Kiti degieji skysti produktai – skalūnų alyva ir jos produktai (KN kodai – 2707 50 10, 2707 50 90, 2707 99 11 ir 2707 99 19), orimulsija (KN kodas – 2714 90 00) – skirti elektros ir šilumos energijos gamybai.

---

[1] Kodai pateikti pagal Kombinuotosios nomenklatūros 2012 metų versiją (OL 2011 L 282, p. 1–912). Esant neatitikimų tarp kodų ar jų aprašymo, pateikto priede ir Kombinuotoje nomenklatūroje, pirmenybė suteikiama kodui ir jo aprašymui, nurodytam galiojančioje Kombinuotoje nomenklatūroje.

Prekybos naftos produktais taisyklių
2 priedas

(Suskystintų naftos dujų baliono ženklinimo etiketės pavyzdys)

<table>
<tr><td colspan="2">Produkto pavadinimas
Balioną pildžiusi įmonė: pavadinimas, įmonės kodas
Baliono pildymo data: metai, mėnuo, diena</td></tr>
<tr><td colspan="2">Baliono masė: kg
Dujų masė: kg, leidžiamas nuokrypis gramų</td></tr>
<tr><td>GHS02
</td><td>H220: Ypač degios dujos</td></tr>
<tr><td>GHS04
</td><td>H280: Turi slėgio veikiamų dujų, kaitinant gali sprogti</td></tr>
<tr><td>PAJUTĘ DUJŲ KVAPĄ VĖDINKITE PATALPĄ IR KVIESKITE AVARINĘ TARNYBĄ</td><td>Atsargumo frazės:
P102: Laikyti vaikams neprieinamoje vietoje.
P210: Laikyti atokiau nuo šilumos šaltinių, žiežirbų, atviros liepsnos, karštų paviršių. Nerūkyti.
P377: Dujų nuotėkio sukeltas gaisras. Negesinti, nebent nuotėkį būtų galima saugiai sustabdyti.
P381: Pašalinti visus uždegimo šaltinius, jeigu galima saugiai tai padaryti.
P410+P403: Saugoti nuo saulės šviesos. Laikyti gerai vėdinamoje vietoje.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Dujų baliono pardavėjas: ūkio subjekto pavadinimas, kodas, buveinės adresas, telefono numeris arba fizinio asmens vardas, pavardė, adresas, telefono numeris.
Avarijų lokalizavimo tarnyba: ūkio subjekto pavadinimas, kodas, buveinės adresas, telefonas.</td></tr>
</table>

Pastabos ir paaiškinimai:

1. Etiketės pavyzdyje nurodyti minimalūs privalomieji reikalavimai. Dujų pardavėjai gali pateikti ir daugiau, jų nuomone, būtinos informacijos.

2. Grafoje „Baliono masė“ nurodoma faktinė dujų baliono masė prieš užpildant balioną.

3. Dujų balionas gali būti žymimas viena etikete, kai balioną galutiniam vartotojui parduoda balioną užpildžiusi įmonė, arba etiketė gali būti iš dviejų dalių, kai balioną galutiniam vartotojui parduoda kitas ūkio subjektas nei jį pildžiusi įmonė.

4. Raidžių dydis turi būti ne mažesnis kaip 9 šrifto dydžio. Perspėjimai turi būti išskirti atskiromis eilutėmis.

5. Grafoje „Avarijų lokalizavimo tarnyba“ kartoti informacijos apie įmonę, jei avarinė tarnyba (Prekybos taisyklių 3 priedo 20 punktas) priklauso tai pačiai įmonei, nebūtina.

6. Rekomenduojami etiketės matmenys 74 mm x 148 mm, o didesnės kaip 50 litrų talpos dujų balionų etiketės matmenys 105 mm x 148 mm.

_____

Prekybos naftos produktais taisyklių
3 priedas

TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI, Į KURIUOS PATEIKTOS NUORODOS

1. Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (Žin., 2000, Nr. 74-2262).

2. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas (Žin., 2002, Nr. 56-224; Nr. 2011, Nr. 160-7576).

3. Lietuvos Respublikos naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymas (Žin., 2002, Nr. 72-3008).

4. Valstybės rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo taisyklės ir konkretūs valstybės rinkliavos dydžiai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1458 (Žin., 2000, Nr. 108-3463).

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. kovo 23 d. nutarimas Nr. 337 „Dėl pavojingų krovinių vežimo kelių transportu Lietuvos Respublikoje“ (Žin., 2000, Nr. 26-694; 2003, Nr.102-4597; 2011, Nr. 164-7807).

6. Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliai energetikos padėčiai tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. 12 (Žin., 2003, Nr. 5-182).

7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. sausio 22 d. nutarimas Nr. 84 „Dėl pavojingų krovinių vežimo geležinkeliais Lietuvos Respublikos teritorijoje“ (Žin., 2002, Nr. 8-283; 2011, Nr. 164-7812).

8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. liepos 11 d. nutarimas Nr. 687 „Dėl 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančio Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiančio Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinančio Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB, ir 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiančio ir panaikinančio Direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006, įgyvendinimo“ (Žin., 2007, Nr. 78-3135; 2009, Nr. 80-3342).

9. Leidimų verstis prekybos naftos produktais veikla išdavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro (Žin., 2012, Nr. 16-711).

10. Lietuvos Respublikoje vartojamų naftos produktų, biodegalų ir skystojo kuro privalomieji kokybės rodikliai, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro, Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2010 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 1-348/D1-1014/3-742 (Žin., 2010, Nr. 153-7849).

11. Naftos produktų, bioproduktų ir kitų degiųjų skystų produktų gabenimo ir laikymo taisyklės, patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2010 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. VA-117 (Žin., 2010, Nr. 155-7916).

12. Matavimo priemonių techninis reglamentas, patvirtintas Valstybinės metrologijos tarnybos prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos direktoriaus 2006 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. V-31 (Žin., 2006, Nr. 40-1451).

13. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2002 m. birželio 14 d. įsakymas Nr. 156 „Dėl akcizais apmokestinamų prekių apskaitos akcizais apmokestinamų prekių sandėliuose“ (Žin., 2002, Nr. 61-2489; 2010, Nr. 58-2872; 2012, Nr. 3-101).

14. Leidimo gaminti energetinius produktus, turinčius biologinės kilmės priemaišų, išdavimo taisyklės, patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. VA-75 (Žin., 2004, Nr. 75-2611; 2006, Nr. 36-1307).

15. Leidimo įsigyti energinius produktus be akcizų suteikimo taisyklės, patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. gegužės 18 d. įsakymu Nr. VA-97 (Žin., 2004, Nr. 84-3070; 2011, Nr. 45-2135).

16. Kuro objektų ir naftos produktų apskaitos priemonių registravimo taisyklės, patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2009 m. rugpjūčio 7 d. įsakymu Nr. VA-56 (Žin., 2009, Nr. 98-4162).

17. Naftos produktų, bioproduktų, kitų degiųjų skystų produktų ir gamtinių dujų apskaitos taisyklės, patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2011 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. VA-16 (Žin., 2011, Nr. 14-637).

18. Gabenamųjų slėginių įrenginių techninis reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2011 m. liepos 7 d. įsakymu Nr. 4-472 (Žin., 2011, Nr. 88-4224).

19. Degalinių eksploatavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009 m. balandžio 16 d. įsakymu Nr. 1-37 (Žin., 2009, Nr. 45-1766).

20. Suskystintų naftos dujų sistemų eksploatavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. 4-331 (Žin., 2008, Nr. 85-3397).

21. Asmenų, turinčių teisę eksploatuoti energetikos įrenginius, atestavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 1-274 (Žin., 2010, Nr. 120-6154).

22. Energetikos objektus ir įrenginius statančių ir eksploatuojančių darbuotojų atestavimo nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2005 m. kovo 24 d. įsakymu Nr. 4-122 (Žin., 2005, Nr. 41-1321).

23. Nuo akcizų atleistas naftos dujas ir dujinius angliavandenilius buitinėms reikmėms tiekiančių/naudojančių asmenų registravimo ir išpilstytų dujų apskaitos taisyklės, patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. VA-22 (Žin., 2004, Nr. 32-1044; 2011, Nr. 47-2258).

24. Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų klasifikavimo ir ženklinimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 532/742 (Žin., 2001, Nr. 16-509; 2002, Nr. 81-3501).

25. Neautomatinių svarstyklių techninis reglamentas, patvirtintas Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus 2009 m. gruodžio 17 d. įsakymu Nr. V-126 (Žin., 2009, Nr. 153-6942).

26. Dujų sistemų pastatuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. 1-2 (Žin., 2012, Nr. 3-96).

27. Statybos techninis reglamentas STR 1.11.01:2010 „Statybos užbaigimas“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. D1-828 (Žin., 2010, Nr. 116-5947).

28. Lietuvos standartas LST ISO 7225:2001 „Dujų balionai. Įspėjamasis žymėjimas“.

29. Lietuvos standartas LST EN 1439:2000 „Suskystintų naftos dujų (SND) įranga ir pagalbiniai reikmenys. Gabenamieji daugkartiniai suvirintieji plieniniai suskystintų naftos dujų (SND) balionai. Tikrinimo procedūra, taikoma prieš pildymą, pildant ir po pripildymo“.

30. Lietuvos standartas LST EN 1440:2000 „Gabenamieji pripildomieji virintiniai plieniniai suskystintų naftos dujų balionai (LPG). Periodinis pakartotinis techninių reikalavimų atitikties įvertinimas“.

31. Lietuvos standartas LST EN 1803:2004 „Gabenamieji dujų balionai. Virintinių anglinio plieno dujų balionų periodinė kontrolė ir bandymai“.

32. Matavimo priemonių teisinio metrologinio reglamentavimo taisyklės, patvirtintos Valstybinės metrologijos tarnybos viršininko 2009 m. balandžio 10 d. įsakymu Nr. V-25 (Žin., 2009, Nr. 44-1736).

33. Fasuotų produktų kiekio ir matavimo indų kontrolės techninis reglamentas (Žin., 2008, Nr. 106-4076).

34. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas (Žin., 2011, Nr. 62-2936).

Pastaba. Taikant Prekybos taisykles, turi būti naudojamos aktualios šiame Prekybos taisyklių priede nurodytų teisės aktų ir standartų redakcijos.

_____